

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
 Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
 Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane)
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Măcelarilor nr. 21).
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

ÎMBRĂȚIȘAȚI, ROMÂNI, MESERIILE ȘI NEGOTUL!

I. — În „Foaia Poporului” s'a vorbit în repeșite rânduri despre meserii mai ales, scotându-se la iveală însemnătatea lor pentru înălțarea unui popor, și îndemnându-se la îmbrățișarea lor. Mai pe urmă s'a vorbit în „Economul” adaus la numerii 47 și 48 ai foii noastre din anul trecut, și în numărul 1 din estan. Și s'a vorbit mult și bine. Nu însă prea mult, pentru a nu mai pute încă vorbi despre același lucru. El este cu mult mai însemnat, decât ca să-l putem pune așa de ușor la o parte și să nu mai revenim asupra lui. Dinpotrivă, zi și noapte el se ne frământă gândurile și se ne miște inimile, mereu străduind ca tot mai mult să-l lămurim, și din toate laturile, până când vom ajunge cu toții a-i vedea limpede într-aga însemnătatea, și-l vom prețui după vrednicie. Să n'avem pace și să nu cunoaștem oboseală întru propoveduirea cuvintelor: *Români de pretutindenea, cărturari și țerani, îmbrățișați meseriile și negoțul, dând pe fiii vostri la ele ca să le învețe și să le tragă folosul lor cel mare, spre fericirea lor proprie și spre a întreg neamului bine!*

Este o datorință a noastră a tuturor a ține seamă de aceea ce lumea în zilele noastre face. Ear ținând seamă de aceasta, va trebui negreșit să vedem, că lumea în zilele noastre cu pași nespuse de repezi înaintează către scopul cel mai înalt al vieții omenești: către *desăvârșire!*

Noi să nu ne lăsăm mai pe jos. Să facem și noi ce face lumea. Să ne silim și noi a ține pas cu ea, ear' intrucât vom fi rămas înapoi, indoită străduință să ne dăm ca să o ajungem

Dar' „lumea” ca atare cu sporul ei, nu avem unde o vedea. Pentru a pute vedea înaintarea „lumii”, trebuie să ne aruoașm privirile asupra vieții și lucrării deosebitelor popoare ce o alcătuiesc. Ear' de vom face aceasta, multe și felurite icoane ni-se vor înfățișa vederii: înălțătoare de suflet unele, întristătoare altele, după-cum va fi poporul asupra căruia ne vom oprî privirea, și după-cum punctul de vedere din care îl vom privi.

Va fi înălțător pentru mine când voiu privi la un popor mare ca, de pildă,

cel francez, englez ori german, și voiu vedea cât de sus și-a ridicat el, cultivându-le, toate ramurile de lucrare a vieții, cât de aproape de desăvârșire și înlesnite sunt la el toate: lucrarea pământului, meseriile, negoțul, apoi artele și științele, — scurt: cât s'a urcat el pe scara culturii și a bunăstării, și ca atare cât de mult a lucrat el și la înălțarea neamului omenească peste tot;

va fi însă întristător, când în asemănare cu unul din acestea, voiu privi pe un popor mic, rămas cu sute ori cu mii de ani înapoi a celuiia în toate privințele: fără pricepere la negustorie, la meserii, la însăși lucrarea pământului; înapoiat și ca cultură și ca bunăstare.

Întrebarea care la acest loc ni-se naște de sine, și care ne privește pe noi mai deaproape este: că oare poporul nostru *românesc*, în care din aceste două părți ar cădea când ar fi să-l așezi, între cele cu cultură înaltă și înaltă bunăstare, sau între cele rămase mai mult ori mai puțin înapoi?

Dacă *reul* 'i-am voi, 'i-am spune acestui popor că între cele dintâi să numără el, că n'are să se mai îngrijască de nimic, căci mai presus ca el altul nu este, — dar' fiindcă adevăratul bine 'i-l dorim, pe lângă toate-că ne sfășie inima acest adevăr, trebuie să-i dăm răspunsul cel drept și neîncungiat, că adevărat este dintre cele cât de bine înapoi rămase, și ca cultură și ca bunăstare!...

În fața acestui trist adevăr, cel dintâiu și cel mai mare gând al nostru e și trebuie să fie, a-i spune toate mijloacele, a-i descoperi toate căile, pe cari umblând și cu cari ajutându-se, să se poată și el înălța cu vremea acolo unde altele s'au înălțat.

Ear' la acest punct al deslegării întrebării, socotința cea dreaptă ne spune, că:

Ori-ce popor care dorește a se avânta la un grad mai înalt de cultură, înainte de toate trebuie să îngrijască ca să ajungă la bunăstare. Bunăstarea este întărirea puterilor lui. Și ajuns la bunăstare, ușor îi va fi să urce apoi repede și pe scara culturii în sus!

„Prin bunăstare la cultură!” Noi înaintem încă departe și de una și de alta.

Scopul acestor șire este, a scoate după putință, la iveală și a-l pune în adevărata lui lumină pe unul dintre mijloacele, de care întrebuintare mai bună făcând, am lua un puternic avânt în mersul spre întâia stație mare a drumului de care vorbim că ar avea să-l facă încă iubitul nostru neam, spre *bunăstarea* lui!

Sunt mai multe căile ce duc la bunăstare.

Cele mai însemnate sunt *cultivarea pământului*, dacă ea se face cu destulă pricepere, de bună-seamă cu mai multă de cum noi o facem; *economia cu vite*, earăși dacă mai înțelepțește se face, — apoi *meseriile și negoțul!*

Cu cultivarea pământului și cu economia de vite, se cuprinde și poporul nostru, așa cum se pricepe, — dar' cu *meseriile* ori cu *negoțul*, deși sunt unele din cele mai răspătitoare isvoare de câștig — *et nu se cuprinde aproape de loc!*

Meseriile și negoțul au fost și sunt din partea noastră, a Românilor ardeleni și ungureni, foarte ne-prețuite, foarte ne-băgate în seamă. Și când te pui să socoți că de ce oare, mai că nu poți să-i dai de răspuns! Ne-am deprins par'că a crede, că noi nu suntem chemați la viață pentru altceva, decât pentru a câștiga la bani grei, spre a-i trece mereu în mâna meseriașilor și negustorilor străini, dela care ne cumpărăm toate de câte avem lipsă: vestminte și încălțăminte pentru noi, fiii și servitori noștri, plug, grapă, roate, căruțe, mobile de casă, tot-tot! Ca-și-cum noi nu am fi având nici priceperea nici destoinicia de a lucra deosebitele meserii și de a purta deosebitele feluri de negoț, prin ce am face să treacă banul din mâinile noastre în cele ale fraților noștri, și nu tot în ale străinului.

Privit mai de aproape acest lucru, l este un slab și rușinos atestat ce ni-l dăm noi înșine noauă, în fața lumii, privitor la destoinicia și dibăcia noastră!

Noi cu multă sfileală, cu oare care evlavie privim la străinul cu ceafa grasă și fața rumenă, în bolta ori șatra căruia în-

trăm, cum stă după țărăbă și adună bănuții, și îi pismuim vieța lui cinstită și mai tignită ca a noastră cea plugărească, dar' nici mie, nici D-Tale, plugar român, și nici celui d'al treilea, nu-mi trece prin minte, că dacă eu nu m'am străduit ori nu am putut să ajung să am și eu o vieță ca acela: să cerc să pregătesc pe fiul meu pentru dînsa, ca să mă pot bucura văzându-l măcar pe el acolo unde mie nu mi-a fost dat să ajung: la câștigare și mai spornică și mai ușoară a averei, apoi la cinste și la tignă mai mare în vieță!

Cine nu vede că este foarte greșită această ținută a noastră în acest punct, și spre cea mai mare pagubă a noastră și a neamului nostru întreg?

Noi nu prețuim meseriile întru nimic. Măcar vedem cu toții că meseriașilor harnici cât de bine le merge și întru ce cinste sînt ținuți, și măcar că vedem, că fără meseriași și fără negustori, nici noi nu am pute fi!

Noi ne mulțumim, sau mai bine zis ne mărginim, numai la lucrarea pămîntului, și de aci încolo mai departe nu ne mai întindem.

Hotărit că este frumoasă și vrednică de toată cinstea și vieța unui econom harnic și priceput, — dar', în asemănare cu lucrarea pămîntului, însemnătatea meseriilor este și ea mare.

Eată de ce:

Vieța meseriașului este, în asemănare, și mai ușoară,
și mai ferită de atâtea mari griji,
și mai încununată cu cinste, cu prețuire din partea lumii,
și mai curînd răsplătitoare a muncii;
în toată privința mai tignită și mai lesnicioasă!

Cum înțelegem noi aceasta, și că așa este precum zicem, vom arăta în numărul viitor.

Ioan Moța.

Din trecutul nostru.

— Înaintașii noștri pe aceste plaiuri. —

— DACII. —

Poporul *Dacilor* era, precum am spus și în numărul trecut, războinic, voinic, curteț, ear' ca așa să fie își primia el, ca și Geții, însuflețirea mai ales din credința, din religiunea sa, care îl învăța că el este nemuritor, ear' încălzit de această credință, el mult cuteza și vesel pleca în războaie. Era însă acest popor foarte înapoiat în cultură, barbar, pe jumătate sălbatic, ce se poate vedea și din felul lor de-a jertfi zeilor, arătat în numărul trecut. Ca familie aveau, întocmai ca Turcii de azi, obiceiul de-a ține un bărbat mai multe femei.

Forma de cîrmuire a țerii lor era așa, că stătea în fruntea ei un Domnitor, numit Rege (Craiu), care avea putere deplină asupra țerii, chibzuirii lui fiind încredințată întreaga soartea poporului.

Vecină cu Împărăția *Dacilor*, spre Miază-Zi— Apus, era Împărăția cea mare și tare a Romanilor. Împărăție ce ajunsese la culmea puterii și înfloririi sale, ba soarele ei trecuse chiar din punctul cel mai de sus al cerului, de amezii, dar' strălucia încă tot puternic. Poporul roman era foarte înaintat. Toate în împărăția romană ajunseseră la o înaltă dezvoltare: științele, arta, negoțul, cultura. Împărăția romană era cea dintâie între împărățiile lumii de pe atunci.

În asemănare cu Romanii, *Dacii* stăteau foarte rău, nespun de departe napoia acelor, în toate privințele. Popor prost și barbar. S'a ridicat însă din sinul acestui popor un bărbat cum rari alții, și soartea a voit, ca el de neam mare să fie și sus să ajungă, rege al *Dacilor*, și acesta era *Decebal*. Ajuns pe tron, și privind peste poporul său și peste cel din puternica împărăție vecină, vedea o

mare primejdie în aceea, că al său popor e atât de înapoiat în asemănare cu vecinul său. Și, om cuminte, el își luă drept țintă a vieții sale, înainte de toate ridicarea poporului său din neștiință, și cultivarea lui cât se poate mai repede și mai temeinic. Să-l săpunească odată bine. Dar' îi lipsiau săpunitorii!.. Ce să facă? Un gând isteț și la țintă ducător i-a venit în minte. El s'a pus și și-a adus, pe față și pe ascuns, cum a putut, o mulțime de soldați, ingineri, neguțatori și alții, Romani, din împărăția romană, pe cari plătindu-i cu plăți grase îi folosia pentru a învăța pe *Daci* felul de luptă și de întărire a cetăților, pe care Romanii îl aveau, și cu care ei mereu biruiau pe toată lumea. Aceasta o face o mulțime de ani de-arîndul, și deșteptarea *Dacilor* sporia văzând cu ochii, și dibăcia lor în felul de luptă și de apărare creștea mereu, ear' Regelui *Decebal* îi ridea sufletul de bucurie, și încărcă cu laude și cu averi pe învățătorii poporului său, Romanii ce-i stăteau la îndemână.

Dar' nu trebuie uitat, ca poporul dac și cel roman, trăiau de multă-mulță vreme în cea mai crâncenă dușmănie, adese-ori trecînd unul la altul spre a se rezboi, țermurii marilor ape ale *Dunării*, ce trăgea hotarul între ele.

Și dacă *Decebal* se bucura atât de mult de sporul făcut în învățarea poporului său prin adușii din împărăția romană, era că știa și el, că prea adese-ori e atât de adevărată vorba: „*mai mult cu mintea decât cu puterea!*” Și se bucura și se lumina de gândul că azi-mîne va putea poate să-l bată pe puternicul său dușman, cu însăși armele (științei) dela el împrumutate.

Luptele pe cari el le pornește în curînd împotriva vecinei împărății romane ne adevăresc că bună socoteală a făcut.

În numărul viitor vom arăta pildele acestea.

I. M.

FOIȚA.

Era o copilă...

Era o copilă cu părul de aur
De neam de împărat,
Venia în grădină ca fluturi să prindă,
Venia pe nserat.

Ca fluturi să prindă venia pe nserat
Un paj în grădini,
Cu pasul sburdalnic, cu părul în plete,
Cu ochii senini.

Și pajul odată a vrut s'o sărute —
Și nu s'a lăsat,
Că doară i copilă cu părul de aur,
Și neam de împărat.

Se duse deci pajul, cu lacrimi pe gene,
Cu pasul muret;
Se ntoarse copilă cu părul de aur —
Și plânse încet!

St. Tomșa.

Stefan-cel-mare și șoimul.

Șoimule, șoimuț ușor,
Fă-te roată sus în sbor,
De vezi colș spre hotarē,
Că s'aude sgomot eară!

— „Stefane, viteazul meu!”
Zeu! de altul c'ar fi rău,
Ear' de tine mult e bine,
Căci tu ești șoiman ca mine!
De jur împregiurul tău
Năvălesc dușmani mereu:
Încurg cicoșii făloși,
Litfenii necredincioși;
Încurg haniii tătărești
Și urdiile turcești” —

— Las' să vie, las' să vie...
Că-mi trebui pradă și mie!
Moartea-i pasce ca pe-o turmă,
Pecatului mână din urmă!
Vie câți de mulți la noi,
Puțini s'or duce napoi,
Că-s Român cu patru mâni
Și am leacuri de păgâni:

De Tătari am o săgeată,
De Turci pala mea cea lată,
De lifteni un buzdugan,
Și de cicoși — un arcan!

V. Alexandri.

Țiganul șiret.

— Anecdota din popor —

Un Țigan plecînd pe iarnă la cerșit, pe o iarnă de cele sdravene, care-ți clănțene dinții în gură, — a ajuns la casa unui domn oare-care și de oare-unde, și zice către domnul: domnișorulule mîncă-ți-aș ochișorii hăi frumoși, dă-mi ceva de mîncare, că tare mi foame și mi frig! — zeu! — Domnul, om bun de altfel, îi zice cioroiului: bine mă Țigane, eu de toate nu-ți pot da, dar' spune-mi ce vrei mai bine, să-ți dau un pic de pită cu slănină, ori să te las numai să te încălzești la foc?

Țiganul pe aceasta îi răspunde rînjind: „Ba mă rog dă iertare, domnișorulule, să-mi dai un pic de pită cu slănină, și să mă lași să-mi-o prăjesc...”

Romul Vraciu.

Concertul sodalilor români.

Sâmbăta trecută a fost pentru Români din Sibiu o seară de veselie, cum numai puține. Sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“ era plină de mese, ear' împrejurul meselor plin-plin de Români, înțelegători, măestri, și mai ales mult popor! Erau de față pe la oarele 9 seara, cel puțin 400—500 de persoane. Concertul sa început cu „Marșul lui Mihai Viteazul“ cântat de musică; după care a urmat „Deșteaptă-te Române“ cântat de corul meseriașilor, alcătuit din 20 tineri și 8 tinere, meseriași și fiice de meseriași din Sibiu. Corul stătea din d-șoarele: *Maria Costea, Emilia Grecu, Maria Roman, Elena Pop, Maria Varga, Elena Poponea, Victoria Blaju, Eugenia Grecu*, — și din domni: *Nicolau Ișian, Iulius Berinde, Lazar Buzdughină, Iosif Coroian, Nicolau Stoica, George Costea, Ilie Simțion, Samoila Albu, Iosif Chidu, Ioan Hațegan, N. Chirilă, George Poponea, George Mocian, Moise Flușă, Gustav Theil. I. Roșca, Florea Crucița, Adrian Pop, Mihailu Mihon și Nicolae Gogan*, funcționar la „Albina“.

Acest cor condus de dl *Ilariu Banciu*, teolog absolut și învățător în Sibiu, a cântat spre deplina mulțumire a tuturor celor de față! Sporul arătat și acuratețea cu care a cântat, face mare cinste tinerilor coriști și coriste, precum și conducătorului lor. Același cor a mai cântat ca puncte 6 și 12 din program, și cântările „*La o fată tină*“ și „*Acorduri amoroase*“.

La punct 3 din program, a cântat dl *Ilariu Banciu* solo (singur) frumoasele poezii „*Obosit de munca zilei*“ și „*Ști tu mândră*“ însoțit fiind pe pian de d-șoara *Olimpia Neagoe* din Sibiu. Dl *Banciu* are o voce puternică și plăcută și cântările d-sale au fost ascultate cu mare plăcere, și la sfârșitul lor cântărețul a fost îndelung aplaudat! Ear' d-șoara *Olimpia Neagoe*, pe lângă multa d-sale bună voință arătată prin aceea că și-a dat sprigul pentru reușita acestui concert, lucru pentru care s'a făcut vrednică de cinstea tuturor Românilor de bine, a mai dovedit totodată că este o măiestră jucătoare pe pian pentru care a fost mult și vrednic aplaudată.

Un punct însemnat al serii a fost declamațiunea doamnei *Margareta Moldovan*, care pentru a da programului o bogăție și felurime mai mare, a binevoit a primi să declame poezia de A. Vlăhuță „*La Icoană*“. Și a declamat-o prea frumos, la înțeles și

potrivit, induioșând mult pe ascultători la locul unde desnădăjduita mamă aruncă trupul rece al iubitului fiu în fața sfintei, și apoi ride cu hohot — nebună de durere! *D-na Moldovan* și-a câștigat și d-sa încă un merit la stima noastră, prin conlucrarea la reușita tot mai bună a concertului acestuia.

Punctele 10 și 16 din program: „*Bobocule și inele*“ și „*Arcașul*“ a fost cântate de cor curat de bărbați tot sub conducerea dlui *Banciu*, și a reușit, ca și încolo, foarte bine.

Dl *Banciu* a mai cântat apoi poeziile „*Te-am întrebat*“ și „*Sultantul de Maroc*“ însoțit pe pian de d-șoara *O. Neagoe*, cu aceeași dibăcie și măestrie amândoi. Au fost și de astă dată viu și vrednic aplaudați!

Sfârșindu-se concertul, s'a jucat „*Călușerul*“ și „*Bătuta*“ prin 11 tineri, meseriași de tot felul din Sibiu, îmbrăcați țerănește, cu brături naționale și „cu zdrângăneii la opinci, ca 'n port de sat“... Vătav al călușerilor a fost dl *George Poponeu*, ear' cei zece tineri, sânt: *Nicolau Ucenic, Dumitru Popa, Iosif Chidu, Vasile Medrea, Lazar Buzdughină, Pavel Imbăruș, Aurel Gomboș, George Mocian și Adrian Pop*. Ei au jucat frumoasele jocuri naționale cu multă mlădiere, cu mult foc, aducând aminte de figurile noastre eroice din trecut, care ca azi jucau pe lângă focuri astfel de eroice jocuri, ear' ca mâne se aruncau în focul dușmanului cu aceeași vitejie cu cari ieri jucau... Publicul 'i-a aplaudat foarte mult.

După aceea s'a început obșteasca petrecere și obșteasca veselie, prin o „*horă*“. A fost minunată această horă. Mai mare dragul s'o vezi! S'a format întâiu un cerc; apoi tot sporind doritorii de a intra în horă, s'a format al doilea pe lângă el; apoi al treilea, al patrulea și până și al cincilea: toată sala cea largă era o roată mare de tineri și tinere, înțelegători, domnișoare, domni, țerani și țerance: toată suflarea! Când se zicea „la dreapta“ ori „la stânga“, toată sala părea că se învîrte ca un câmp peștiș cu flori de tot felul, cele mai multe *albe* (costumul românesc)...

S'a urmat apoi cu alte jocuri.

„*Cuadrilul*“ întâiu a fost jucat de cel puțin 120—150 de părechi!

O veselie și o voce bună cum rar a se vedea.

Și asta a ținut așa până dimineața în zorii zilei, când ne-am împrăștiat cu toții fericiți și mândri de isprava ce bravii noștri meseriași au făcut-o și de petrecerea ce ni-au dat privilegiu să o avem!... *Petringel.*

Le fac de capul lor!

Înțelepții noștri cărmuitori, fabrică, dragă Doamne, la legi, care de care mai încornurate, mai fără rost și puțință de a se pune în lucrare. De cele mai multe ori ci fac câte-o lege, a cărei trebuință nimenea nu o simte, ci iacă num'asa, ca să nu zică nime că ei n'au născocit ceva nou. Văd în câte-o țeară o lege care acolo e bună, ear' la noi nu merge de loc, și o fac și aci, mai mult ca de probă. Proba Măriilor-Lor însă noi o simțim cum se cade. Că așa e, ni-o dovedește și legea cea mai nouă despre „*poliția de câmp*“ pe care o vom publica în legătură cu cea despre „*folosința averii*“ ce o publicăm acum, — și care lege despre poliția de câmp, jitărit, cere ca *tot pentru 1000 de jugere de pământ să se așeze un păzitor de hotar, cu 360 fl. la an!* Dar' asta e nespuse de mult! Eată o pildă pe care o aduc foile ungurești.

Seghedinul are 130.000 de jugere, și așa ar trebui să-și pună pe hotar 130 de păzitori, cărora să le plătească la an de tot *46.800 fl.* Viile *Seghedinului* ar trebui și ele păzite de 20 păzitori, cărora ar fi să li-se plătească *7200 fl.* Cu totul, după noua lege, *Seghedinul* ar avea să plătească numai păzitorilor de hotar *54.800 fl.* la an! Dar' asta e așa de mult, că nici bogățiile jidovești și ungurești ale *Seghedinului*, nu pot cheltui atâta numai pentru păzitori! — deși acolo este și o mare avere comunală, care aduce venituri însemnate. Ce vor face însă comunele mai mici, satele noastre cele sêrace și lipsite de ori-ce venituri comunale? Sau ele se vor ruina cu totul, sau că se va adevăra, că noua lege despre poliția de câmp, este de nedus îndeplinire! Da, pentru-că ea nu s'a adus ca isvorită din trebuințele țerii, ci iacă num'asa, pentru-că ministrii noștri au aflat-o în alte țeri, ear' de stările dela noi, seamă nu au ținut!

Poesii populare.

Din Bistrița

culese de *Pavel Butuc*, econom.

Spune, măndro, la mă-ta
Să te lase 'n șezătoare
Că pe Joi ti sêrbătoare,
Vineri e de ajunat
Sâmbătă e cam păcat...

Vină bade, de-'i veni
De nu, nu mă 'ncelul,
Vină, bade, Joi seara
C'atunci ti dulce gură.

Venireas, măndro, veni
Nu știu cum aş nimeri
Să nu știe vecinii,
Venire-ași când va 'nsera
Pe poartă nu pot intra.

Bădiță cu përu creț
Ce te ții așa măreț,
Că mai sânt ficiori ca tine
Care umblă după mine!

De pe Valea-Almașului

culese de *Vasile Dumitraș*, inv.

Ah! săracă mândra mea
De-ar pute m'ar junghia
Să-mi vadă inima mea
Cu dreptate-'i cătră ea?
Cu dreptate jumătate
Jumătate 'n altă parte...

Trec zilele omului
Ca florile pomului,
Creșteți flori și înfloriți
Că mie nu-'mi trebuși,
Pân' ce-'s ele măruntele
Stau în sus pe rămurele,
Când florile se măresc
Pică jos și putrezesc
Nimêrui nu-'i trebuiesc.

Săracă inima mea
Mult e bună, mult e rea,
Răbdă, inimă, și taci
Ca pământul care-'l calci,
Fii, inimă, răbdătoare
Ca pământul sub picioare.

De pe Valea-Arieșului.

culese de *Iuliu Holder*, inv.

Da 'mi-o mișcă din călcăe
Ca moara din căpătăe,
Și 'mi-o mișcă când și când
Să nu umble rumegând.

Șezi tu măndro 'n rindul meu
Că eu mor de dorul tîu,
Și șezi, măndră, lângă mine
Că eu mor de dor de tine!...

Vai de mine ce să fac
Că 'mi-a dat dorul de cap,
Leacurile din potică
Nu-'mi folosește nimică,
Aș muri moartea nu vine
Aș trăi și n'am cu cine!

Stai, fusule, nu cădea
Că nu-i badea să te ia,
Stai fusule nu te duce
Că nu-i el să te ridice!

De Anul-Nou.

De Anul-Nou s'au trimis încă, afară de cele pomenite de noi în numărul trecut, o mulțime de scrisori și telegrame de felicitare la *Seghedin* și *Vaț*. Mai înșirăm pe câteva:

Din *Abrud* s'a trimis din partea familiei *Filip* depeșa următoare: „An-Nou fericit! Triumf luptei și suferințelor! Sănătate martirilor și martirelor“ A fost însă respinsă de oficiul telegrafic ca una ce s'ar fi lovind de „prescrisele punctului 3 din regulamentul lor oficios!“

Din *Ciclovă-montană și română* s'a trimis o telegramă mai lungă la adresa dlui *Dr. V. Lucaciu* în *Seghedin* din partea „mai multor Români“ de acolo.

Din *Zlatna* s'a trimis o scrisoare de felicitare, ținută în calde și românești cuvinte, subscrisă de vre-o 10 Români fruntași.

Din *Săliște* junii adunați la petrecerea obișnuită de Crăciun, au trimis dlui *Dr. V. Lucaciu* o felicitare, subscriindu-o vre-o 25 de juni.

Din *Boița* (lângă Sibiu) s'a trimis la *Seghedin* o telegramă de felicitare la adresa dlui *Dr. Rașcu*, ear' la *Vaț* pe adresa lui *G. Pop de Băsești* altă telegramă, subscrisă „în numele poporului recunoscător“, de preoții, învățătorii și câțiva țerani.

Trimiterea telegramelor a întimpinat mari pedeci, făcând mare împotrivire „patriotul“ dela stațiunea telegrafică din *Tălmăcel*.

Din *Hunedoara* s'a trimis pe adresa dlui *Dr. Lucaciu* felicitare telegrafică, pentru Români de acolo, prin dl *Nicolae Stoichița*.

Din *Șimleul-Silvaniei* s'a trimis o scrisoare foarte însuflețită și lungă, tot pe adresa dlui *Dr. Lucaciu*, în care îi laudă pentru lăpădarea de sine cu care, ca fii adevărați ai poporului român, se jertfesc pentru binele acestuia, și le doresc mult bine și scăpare în pace de sub grelele zăvoare. Adresa a fost iscălită de mulți Români fruntași.

Despre soarta telegramelor și scrisorilor trimise, însă nu se poate sta bun că au ajuns toate la locul lor. Bravii Români din *Boița* au primit dela dl *Dr. D. P. Barcianu* din *Vaț*, o scrisoare, în care mulțumește prin cuvinte foarte frumoase pentru-că le-au trimis doriri de bine pe sărbători, dar', spune dl *Barcianu*, noi aceste urări de bine le-am aflat numai din foi! Eată dar' cât de „binevoitori“ ne sânt nouă toți slujbașii, chiar și cei de postă și telegraf, care ne iau crucerii pentru timbre și telegrame, dar' de trimis nu le trimit! Fericită și dreaptă țeară!

Din *Vaț* se scrie de altfel, că ziua de Anul-Nou a fost și pentru scumpii noștri de acolo, o zi de sărbătoare și bucurie, pe care au aflat-o în aceea, că mulți stimători au grăbit a-i cerceta, venind din mari depărtări, Anume: dl *N. Furca* din *Marmația*, cu soția sa și doi băieți drăgălași ca doi ângeri. Ear' gratulații în scris li-au sosit, scrie corespondentul din *Pesta* al „*Tribunei*“ — cu miile din toate părțile! din orașe, dela șate, dela corporațiuni (reuniuni, tovărășii), dela studenți, de pe la universități, dela țerani și alții.

Cu toată scrisoarea, cu toată telegrama, mulțumirea sufletească a osândiților creștea de fericirea pe care o simte numai cel-ce de o națiune întreagă este iubit!

Se zice că de când e *Vațul* nu a mai avut o sumedenie de epistole ca în ziua de Anul-Nou al nostru, așa încât oficiul postal a trebuit să se plângă asupra acestui asalt!

Li s'au trimis multe frumoase și prețioase daruri, dintre cari mai multe vrednice de amintire, mai ales un Album pompos pe seama dlui *George Pop de Băsești*, trimis în semn de recunoștință și iubire de către inteligenta din *Selagiu*, în frunte cu vrednicul vicar dl *Alimpiu Barbulovici*, *Dr. Maniu* și alții.. Albumul acesta e de o mare frumusețe: e legat în roșu, cu o pompoasă inscripție în aur a literelor cu care se începe numele dăruitorului. Albumul a fost însoțit de o cutie lucrată în stejar, și cuprinzând cele de lipsă la scris.

Toate aceste adrese și daruri sânt puternice dovezi, că neamul românesc știe să-și iubească pe cei-ce pentru el se jertfesc.

Onoare dăruitorilor și celor ce au mers să-și cerceteze pe prinsioneri!

Dragostea străinătății.

Deși Italia este legată în prietenie de țeara noastră, — totuși această prietenie de stă, nu poate înăbuși curgerea simțelor adevărate ale inimii fraților noștri sânge, ce le au față de noi. Știm cu dragoste au scris foile lor despre noi și noastre năcazuri; știm că la procesul *Memorandului* acele foi au trimis pe un bărbat semnat încoace ca să le vestească despre se întâmplă aci, și dl *Roberto Fava* li-a scris câtă nedreptate ni-se face; știm mai ales din urmă semn mare de dragoste, scrisoarea celor 277 de deputați italieni scrisă cu căldură pentru noi, — și altele și altele; ear' acum noue și noue vești bune ne vin din țeara dela frații noștri.

Un tinăr din România, fiu al unui profesor din *Iași*, de *Langa Rășcan*, de vr'o două luni face la călătorii prin Italia. Pe unde a trecut s'a oprit și a cercetat pe bărbați semnați și învățați, cu cari despre alte lucruri nici vreme n'a avut să vorbească, decât despre cauza națională a apăsătorilor Români sub stăpânirea ungurească. Peste tot locul a aflat inimi calde nouă. A legat prietenie studenții italieni de pe la toate școalele, și toți l-au încredințat despre iubirea ce ni-o poartă, și despre spriginul ce ni-l vor dat cât vor pute și unde vor pute. În *Florența* 3 seri a povestit cu s riiitorii de la foi, tot despre noi. Peste tot locul l-s'au cerut cărți lămuritoare asupra cauzei, și d-se le-a dat „*Replica*“, vestita carte a tinerimii noastre universitare, apoi „*Memorandul*“, pentru care s'a osândit la *Cluj* comitetul național, și alte cărți. Toți s'au bucurat de ele, făgăduind a le ceti și a scrie asupra noastră în înțelesul lor drept. A povestit peste tot locul dureroasa poveste a zăcerii în temniță a alor atâți fruntași români din *Ardeal*, și toți osândiau păgâna purtate a asupritorilor noștri.

Studenții Italiani au făgăduit, că la cea mai apropiată mare adunare a lor, ce o vor ține la *Pisa*, în vară, vor aduce în desbatere cauza noastră și vor cere lumii spriginul pentru noi, ca dreptate să ni-se facă! În *Roma* bărbați foarte însemnați, cari azi-mâne au să ajungă la cârma țerii, l-au încredințat pe dl *Rășcan* de bunăvoința ce o au pentru noi.

Bravul tinăr din Italia va trece prin *Elveția* și *Francia*, pe unde își trimisese guvernul unguresc pe niste mincinoși să ne negrească, și va lumina și aici pe câți numai va pute asupra adevăratelor stări de lucruri dela noi. Și așa tot mai tare lumina se va face, care priincioasă va fi nouă și luptei noastre, și spre înfrângere apăsătorilor noștri, vânători în întunec!...

Din Apoldul-mare

de *Ioan Iridon, sen.*

Moise și cu Aaron
În vremea lui Faraon
Amândoi țineau de tron,
De tronul făgăduinței
Chipul legii și-al credinței,
Și pe *Israil* iubit
Din *Egipt* l-au slobozit,
Din *Egiptul* cel amar,
Cu dumnezeescul dar,
Marea pedestru trecând
Pe *Faraon* necând. —
Ca făcut *Domnul* minune
Precum *Biblia* ne spune.
Așa am ajuns și noi,
În năcazuri și 'n nevoi
Neamul nostru românesc
În *Egiptul* unguresc.
Domnii noștri învățați
De *Dumnezeu* luminați,
Mult muncesc și ostenesc
Pentru neamul românesc.

Ca să aibă dreptate
Cum vreau națiile toate.
Dar' faloșii 'mpintenați
Lucră strîmb și ne 'nfrânați,
Ca și *Faraoni* demult
Până capu 'și-l-a rupt!
Că *Moise* și cu *Aron*
Naintea lui *Faraon*,
Multe minuni au făcut
Cât tare s'au și temut,
Și când primejdii vedea
Atuncia făgăduia,
Ear' răul dacă trecea
Ei eară se întăria.
Așa *Pesta* cea vestită
De *Faraoni* stăpânită,
Pe bărbații învățați
De *Dumnezeu* luminați,
Care lucră împreună
Pentru nația străbună,
Trag la ei în judecată
Și le dau cu cupa „dreaptă“,
Vinovat nevinovat
Tot 'ți-l află cu păcat,

În temniță să robească
Potop de bani să plătească
Casele să le sdrobească
Din sălaș să-i isgonească...
Dar' s'o știți, păgâni, s'o știți,
Cari dreptatea n'o cinstiți,
Că ori cât voi în picioare
O călcați, ea tot nu moare!
Dumnezeu o spriginește
Și cu vremea biruște! —
Eară voi, bărbați cinstiți,
Care pentru noi munciți,
Și munciți și suferiți,
Stăruți cu bărbăție
Că și ziua va să vie,
Puțin numai s'așteptăm
Și-o s'ajungem să putem,
Să le 'ntorcem și noi darul
Închinând tot cu păharul,
Cu care ne-au dat amarul;
Dar' așa le-om închina
Că măsura ce ne-au dat
S'o primească împătrat!...

SCRISORI.

Serisoare din Cluj.

18 Ian. n. 1895.

Opreliștea mai nouă introdusă în regulamentul temniței dela procuratura din Cluj, nu iartă visitarea întemnițaților decât de două-ori pe săptămână: Marția și Sâmbăta și încă numai timp de două ore, dela 9—11 înainte de amiază. Astfel voind să cercetez pe întemnițații noștri din Cluj a trebuit să aștept până la ziua următoare, deoarece ce ziua în care am sosit la Cluj a fost — Luni.

Întrând în curtea temniței, întâiul pe care l-am întâlnit a fost Liviu Albini, își făcea primblările îndatinat înainte de prânz. Era vesel și rîzînd mă întreba: ce naiba, doar' nu te-a trimis și pe tine la temniță? M'a dus apoi în celula unde are să-și petreacă timpul dela 5 ore seara până dimineața — închis. Aici întâlnii pe George Moldovan și Popa Necșa, ei dimpreună cu Albini șed în aceeași odaie, unde mai au un „tovarăș”, pe unul deținut în arest preventiv pentru — furt. Locașul întemnițaților este o chilie scundă, cu o ferestruică pusă la înălțimea cuvenită și ferecată bine cu gratii groase. Patru paturi, o masă de brad, scaune și o cană cu apă e tot — mobilierul. Pe masă am văzut gazete imprăștiate și cărți: cu acestea își scurtează timpul și-și îndulcesc suferințele temniței. La căpătâiul paturilor e acățată o tăbliță neagră, pe care e scris numele prisonerului, ziua în care a intrat și cea în care va eși din temniță. Cu mirare am văzut, că de asupra patului lui Moldovan în locul unde e scris ziua scăpării stă — 28 Ianuarie, și el e condamnat la 8 luni temniță. Cu el a făcut procurorul ca Sasul, care vrînd să-și taie coada la cănele seu, ca să nu-1 doară tare, nu i-a tăiat-o deodată, ci în rate, bucată de bucată. Și lui Moldovan i-s'a scris termenul scăpării pentru întâia osîndă, apoi se va scrie pentru a doua și a treia, ca să nu-1 doară așa de tare..

De altfel sînt liniștiți și serioși cu toții, sînt însă slabi și palizi.

Balțeș e în altă odaie cu alți trei reușători. Popa Necșa cetește mereu la psaltire și se spovedește tot la 10 zile. Bag-seamă se — pocăește.

Timpul însă trece și în temniță ca și afară în — lume, și a trebuit să-și părăsesc, să-și las singurității earăși. M'au petrecut până la prag, până unde se întinde lumea lor, și de unde se începe — a noastră.

Albini mi-a spus, că dacă mai viu odată, să-și aduc o sticlă de parfum (oleu bine miroșitor), fie și numai *eau de cologne*; e nesuferibil mirosul de temniță... d.

Fapte frumoase.

Valdhid, 2 Ianuarie 1895.

Onorată Redacțiune!

Valdhidul e o comună mare, săsască. Înainte cu câțiva ani erau abia câteva familii române, s'au sporit însă acum până la 50 familii. Partea cea mai mare sînt oameni fără moșie, zileri, dar' oameni muncitori, toți avînd case de peatră, ținute în o deosebită curățenie.

La anul 1879 a venit aici preotul *Teodor Borza*. Dînsul deloc a întemeiat o „*Reunune pentru înfrumusețarea bisericii*”, care a și dat

roade îmbelșugate, fiind acum biserica înfrumusețată cât se poate de frumos.

Cu tinerimea a ținut preotul în toate Duminecele școală, instruindu-i în cetire, scriere și socoată și cu deosebire în cântările bisericesti. E însuflețitor cum la s. Liturgie bărbați, mueri, juni, fete, copii cîntă toate cântările cu o deosebită evlavie.

În anul 1893 s'a pus, tot la îndemnul și stăruința preotului, temeiul la un „*fond școlar*” depunînd dl preot dela sine 20 fl. și la această faptă au ajutat și poporeni după putință, și acum fondul a ajuns la sumă de 197 fl. v. a.

Tinerimea de aici îngrijește cu multă strguintă școala de pomărit, dar' banii ce-i câștigă din vînzarea altoilor, se spesau până aci în sărbătorile Crăciunului. Acum la îndemnul dat de preot s'a hotărît, ca să se formeze un *fond al tinerimii*, din care să se aboneze „*Foia Poporului*” și *cărți folositoare*. Începutul s'a făcut cu 12 fl. v. a., la cari se vor adaoga la tot anul suma ce se va dobîndi din vînderea altoilor din grădina de pomărit.

Nu lipsesc din poporul acesta nici meserieși, până acuma sînt: un cismar, doi pantofari, doi șăpcari, un tîmplar, un rotar și mai mulți măiestri de lemn.

Femeile la rîndul lor pe lângă alte înșuriri, sînt și române bune, și dintre ele au dat pentru iubiții noștri întemnițați liturgii la s. biserică, ca Dumnezeu să-și întărească și să le ușureze lanțurile temnițelor, și anume: Sofia Popovici, Marițica Rotariu, Virona Preza, Safta Fogărășan, Iristina Radu, Ana Muntean, Nica Rotariu, Ana Fogărășan, Măriuța Rotariu și Ana Nițiu ș. a. Poporul este muncitor și cruțător și Dumineca cu mare plăcere cetește „*Tribuna*” și „*Foia Poporului*” și alte istorioare. Bravă comună și brav preot!

Bravură cu pinteni.

Onorată redacțiune!

În 26 Dec 1894 dimineața am plecat către Sibiu pe ziua tirgului. Ajungînd la gara Sebeșului-de-sus, o mulțime de Români, din satele vecine, așteptau să capete bilete. Dar' vîzînd șeful că sîntem mulți călători a cugetat că Românii earăși au vre-o adunare la Sibiu, de merg așa mulți, și a întrebat pe unul din noi: „Moi, eară aveți vre-un „gyülés” gye merge așa mulți la Sibiu?” Un Român isteț i-a răspuns în batjocură că — eară! Și poate pentru aceasta șeful n'a voit să ne dee bilete, ci numai cu 5 minute înainte de sosirea trenului, ca doară mai rămîna vre-o câțiva înapoi. Timpul era scurt. Oamenii se îmbulziau la bilete; și din întemplantă cineva a atins captorul și a căzut capacul deasupra. De loc șeful n'a mai dat nici un bilet, ci a venit în mijlocul nostru cu 2 gendarmi să cerceteze cine a spart capul sobei patriotice și ea? Șeful începî cu niște vorbe dure, injurînd ca un visitiu maghiar și zicîndu-ne „bűdös oláh”, Vankuj” și altele ca acestea; că numai decât să dăm afară pe făptuitorul, că altfel toți vor rămîna aci! Dar' vîzînd că nu află pe făptuitor, a eșit din sala de așteptare, căci trenul sosise în gară. L'am provocat să ne dee bilete, că de unde nu, ne vom sul pe tren fără bilet. La acestea a răspuns: că a trecut vremea! Noi am plecat cu toții să ne urcăm pe tren fără bilet. Conducătorul trenului vîzînd acestea toate, a oprit trenul încă 5 minute și a poruncit să ne dee bilete.

Șeful, cam cu năcaz, dar' n'a avut încotro, ni-a dat. În timpul acesta însă gendarmii au început a maltrata pe un om bătrîn aproape la 70 ani din Sebeșul-de-jos, cu numele Nicolae Stoica, care numai atunci a fost sosit, zicînd că el trebuie să știe cine a fost făptuitorul. A scăpat bietul om abia cu oasele rupte din mîna „hienilor”; și-a luat bilet și ne-am urcat cu toții în tren. Întreb eu acum pe înțeleptii dela cărma Terii-Ungurești: „Cine atîță și nemulțumește poporul?” Tot noi? Amar va fi ciasul când pentru toate acestea ne vom goli și noi paharul! Așa s'o știți!

Chirioaia.

CRONICĂ.

Un frumos obicei. Din Oravița (Bănat) primim împărtășirea, că bravii Români din Răcășdie, au poștit pe sărbătorile Crăciunului pe coriștii din Pravița (unde e cor mai demult și e vestit) ca să meargă ca într'o preumblare până în comuna Ior, să le cînte. Coriștii orăvițeni s'au dus și au făcut prin cântările lor o plăcută zi Românilor din Răcășdie. Mult a plăcut mai ales duioasa „*Doina lui Lucaciu*”. Inteligentul țeran Nicolae Simion a mulțumit coriștilor pentru osteneala ce și-au luat de a veni la satul lor și a le face o zi de plăcere, ear' dl învățator George Jianu a mulțumit pentru buna primire și a dorit spor și isbîndă tînerului cor înființat acum și în Răcășdie. Eată cum petrec Românii buni și harnici zilele de sînte sărbători, lucrînd la răspîndirea culturii, ear' nu ca pe prea multe locuri, în birturi murdare și de sărăcie aducătoare!

Nou cor de plugari. Din Răcășdia (lîngă Bichiș, în Bănat) se scrie, că la stăruința dlui învățator E. Novacovici numai vre-o 2 luni de când s'au apucat un număr de țerani să învețe sub conducerea dlui Toma Orza din Mercina, cântări bisericesti, și au ajuns așa departe, că în sărbătorile Crăciunului au cîntat sfînta liturgie fără greșală întreagă. Bucuria creștinilor a fost mare, vîzînd frumosul spor al corului. Ear' noi nu putem din deajuns lauda astfel de nobile porniri și frumoase isprăvi.

Sărăcie în comitatul Bichiș. În comitatul Bichiș sărăcia e mare. În vara trecută roada câmpului a fost mai nimica, ca în vreme de adevărată foamete. S'a cerut stăpînului un împrumut de 80.000 fl. și s'a făgăduit, dar' de dat nici până astăzi nu s'a dat. Băncile din comitat sînt goale! Sărăcia e mare. Tribunalul din Ceaba chiar acum pertractează înștiințările de bancrotarea alor nu mai puțin ca 12 prăvălii (bolte)! Ear' când țeara geme sub greutatea unei sărăcii atît de înspăimîntătoare, dnii din Pesta au vreme să facă la vîfleemuri și tîmbălae și să se îmbuibă, cât le iartă pelea!

Un păcătos pedepsit de popor. Din Roșița-săsească ni-se scrie, că acolo vețuește un om Samoila Silvestru, care nu face alt bine satului decât doar' vrajbă între oameni, și că amărește zilele Românilor buni de acolo. Când e vorba de adunările comitetului parochial, se scusa că chtr, că mfr, că nu poate lua parte la ele; ear' când e vorba de cele ale comitetului comunal, sătesc, se duce și el, nu însă pentru a sprigină pe Români, ci pe Sași, și a lucra contra Românilor. Așa a făcut în Septembrie trecut votînd cu Sașii pentru o hotărîre foarte păgubitoare

pentru noi în cauza tinerii de vite. În Noembrie trecut, fiind alegeri de jurați comunali, Sașii 'și-au pus 10 candidați, Românii alți 10. Samoilă Silvestru a votat firește pentru lista străină. Când s'a adunat pentru Iancu, cerându-i-se și lui, a dat afară pe adunător, zicând că „să dea cine-i prost”. Și așa mai departe. Lucruri, prin care 'și-a atras toată ura și scârba Românilor, încât aceștia au hotărât ca: vitele acestui om să nu mai fie primite în ciurda celor ale Românilor. La îngropăciuni pe el să nu-l mai cheme Românii, dar' nici la ale lui să nu se ducă; feciorii la Crăciun lui să nu-i mai colinde; pe fetele lui la hore să nu le mai joace; învățătorul la Crăciun lui să nu-i mai meargă cu craii! Așa a pedepsit poporul din Roșia-săsească pe un om ce nu merge cu Românii cei buni, ci răslețit de ei, face slujbă străinilor.

Adunarea comitatului Hunedoarei. Foia nouă ce e de la Anul Nou încoace în Orăștie, numită „Revista Orăștiei” spune, că la 29 Dec. trecut s'a ținut în Deva adunarea comitatului. Ungurii nu s'au prea îmbulzit la adunare, căci nu era de astă-dată de împărțit nici un os de ros, ear' Românii nu s'au îmbulzit nici ei pentru-că.. pentru-ce? bage seamă pentru-că nu prea au ei obicei a se „îmbulzi” și a se folosi măcar de drepturile ce le mai au!... Rău destul! Între altele s'au ales în locul răposatului protopop al Dobrei, Romul de Crainic, dl adv. Dr. Alex. Hossu din Deva, în comisia statornică (comitetul) a comitatului; ear' în locul răposatului avocat Olariu, s'a ales dl Dr. St. Erdelyi, medic român, din Orăștie. În comitetul administrativ s'a ales și dl V. Dămian, protopop în Brad. Pentru o cale ferată ce e să se facă dela Hațeg la Caransebeș s'a votat o sumă de 200.000, cu care să conlucre comitatul, trăgând la vremea sa folosul căii după acești bani; ear' pentru o altă linie ferată dela Ilia la Vêrșet, alte 132.000 fl. Până însă să iee folosul acelor căi, și să-l bage tot în pungile ungurești, voi Românilor din comitat plătiți de vă sleiți!...

Curte nouă. Librăria „Ralian și Ignat Samitca” din Craiova (în România), va scoate în curând de sub tipar un volum de nuvele de dna Sofiu Nădejde, intitulat: „Fiecare la rîndul seu”. Va costa 2 lei (2 coroane). D-na Nădejde e o bună scriitoare: zugrăvind mai ales suferințele oamenilor din pătura de jos a societății. Îi așteptăm cu dor apariția cărții.

„Hondoleana” e numele unei noue bănci ce se plănuiește a se înființa în Hondol (com. Hunedoarei), la îndemnul d-lor Petru Mihul, preot, Sabin Piso și E. Grecu, negustori în Hondol.

Vremea de-apoi! Din Dencul-mic se scrie „Revistei Orăștiei”, că notarul de acolo Tordai în 11 Ian. n. a adus în sat pe executorul Kupán, și a poruncit nici mai mult nici mai puțin, decât ca oamenii să aducă iute o sanie, și doi inși prinzându-se la ea, să tragă prin sat pe Mărhia-Sa dl executor, dela casă la casă! Bine dar' acestea sînt lucruri ce-'ți aduc aminte de vremile de-apoi... Par'c'am fi pe gâtatul lumii! Și noi zeu că ne-am mai și bucura dacă și Românilor noștri, la astfel de privilegii, li-s'ar găta, nu lumea ci, răbdarea cea prea îndelungată, și adesea prea rușinoasă, și s'ar purta față de bestii ce-'și bat joc de ei, ca—oamenii! Să nu se lase a fi înjosiți chiar până la chipul de—animale!... Vai, vai!...

Pentru tombola din București sau trimis din Agârbiciu 57 de bucăți țesături naționale, adunate de d-na preoteasă; din Gâr-boul-unguresc 10 obiecte adunate de d-na Paulina Ramonțan; din Porumbacul-inferior 27 obiecte adunate de Ana S. Bulicrea; și P. Schiopu; din Iclandul-mare 30 obiecte, din Roșia-săsească, a trimis Maria S. Ganea un frumos covor, din Porumbacul-inferior a mai colectat și doamna preoteasă Elisaveta D. Mandeal 21 obiecte.

Dela temniță. Dela unul care 'i-a ceretat pe întemnițații noștri din Cluj aflăm, că domnul George Moldovan este greu bolnav; aerul infect al temniței 'i-a cauzat boala. Îi dorim grabnică reîn sănătoșare.

Mulțumită. Subscrisul în numele comunei gr.-cat. Totești aduc mulțumită bunilor creștini Alexandru Casianu, notar în Toplița și stimabilei doamne Maria Casianu, care au binevoit a dărui pe seama bisericii noastre un „Apostoler” în preț de 7 fl. v. a. Totești, 7 Februarie n. 1895. Samuil Popescu, cantor-docent.

Concert în Deva. Dl Ioan Roșu, învățător tiner, a dat în ziua de Anul Nou un concert în Deva, care a reușit în chip mulțumitor și a făcut mare bucurie Românilor de acolo, care numai rar au privilegiu a mai auzi și ceva — românesc! Dl Roșu a învățat pe 30 de bărbați în ale cântării și așa are un cor puternic, cu care cu vremea va face și mai bune isprăvuri spre bucuria Românilor și spre cinstea d-sale.

Mai nou.

Inteligentul țeran din Bungard, George Dordea, precum se știe, a salutat, anul trecut, pe dl Septimiu Albini, când a venit din temniță. Sa pornit contra d-sale de procuratură cercetare pentru preamărirea unui osândit. Judecătoria din Sibiu l-a scos însă de sub acuză, ca nevinovat. Acum aflăm că Tabla din Cluj a nimicit hotărîrea judecătoriei din Sibiu și a rînduit de nou pornirea procesului, ca bravul țeran nu cumva să scape teafăr. Dl Dordea însă nu se spărie, ci chiar se bucură că va avea privilegiu a-și dovedi curagiul seu de Român, și iubirea de neam!

Alt proces. D-lui Dr. Daniil P. Barciannu 'i-s'a trimis înainte cu vremea două săptămâni, din Boița (l. Sibiu) o telegramă de felicitare de ziua numelui. Lucru mare! Pe Sâmbătă 14/26 Ianuarie au și fost citați la judele cercetător din Sibiu, cei subscriși în telegramă, anume domni: Branea, Bobeș, comerciant; Cloaje, comerciant; Brătulescu, Iordan Cloaje, Bugneriu, Toma Costea, Frangu, Hălmăgiu, — spre a fi ascultați. Se va porni poate proces contra bravilor Români, pentru-că 'i-au dorit bine unui însemnat bărbat național, de ziua numelui seu. Dar' aceea ce doresc ei, să ne înfrice să nu mai arătăm dragostea noastră pentru acești bărbați, — nu o vor ajunge! Fie despre asta încredințați.

R Î S.

Două premii.

— Și așa, dragul meu copil, ai căpătat două premii?

— Da, tată.

— Și care pentru-ce?

— Întâiul premiu pentru-că țin bine minte...

— Și cealalt?

— Cealalt... cealalt... nu-'mi mai aduc aminte toate celea...

— Știi pe Burtăverdescu?

— Da. Ce e cu el?

— A rămas pe drumuri!

— Cum așa?

— Da. Avea trei case și și-le-a mâncat pe toate trei!..

— Vai de el! O să moară negreșit de boala de — „peatră”...

— Știi zicea Păcală unui pretin, ce 'mi-a născut nevasta?

— O fetiță!

— Nu....

— Atunci un băiat?

— Vezi, frate, de unde știi astu? Că eu n'am spus la nimeni?!..

POSTA REDACȚIEI.

D-lui G. Todica în Bistrița. Povestea o vom folosi la timpul seu. Mulțumim. Tratatul despre istorie însă nu, fiind lucrat de tot nepopular. Dar' și de altfel sînt explicații de noțiuni, ce nu-'s pentru „Foia Poporului”.

D-lui G. Maican în Tic.-rom. Mulțumim de poezia ce o faci în onoarea „Foi Poporului”, dar' nu se poate publica.

D-sale Sofia Popescu în Tătești. Poesia D-tale am trimis-o adresatului în Seghedin. De publicat nu se putea, cuprinzând preamărirea față de un osândit, lucru pentru care am avé proces.

D-sale I. Olariu în Roșia. Adresează-te de-a dreptul dlui Vulcan în Oradea-mare, la redacția foii „Familia”. Ale dlui Lupan „piese teatrale” nu știm să fie scoase la un loc, poate așa prin foi să le afli, pe unde le-a fi publicat.

D-lui D. Todea, vigili silvanal. Caută în umărul aci alăturat al „Economului” și adă răspuns la întrebarea d-tale din numărul 50 al anului trecut.

D-sale G. B. în Benufu. Cu părere de rău, dar' nu se poate.

D-sale Nistor Căndea în Fornădie. La treburi doctorești nu putem da sfaturi. Ca să știi ce leac trebuie cuiva, trebuie să-l vezi pe el însuși, să știi cât de bătrân e, de când boalește, și multe altele. De aceea trebuie mers la doctor și spus lui tot.

D-sale Savu Albu în N.-Sz. Miclăuș. Negreșit. Și după salariu mai puțin plătești dare de venit.

D-sale Stefan Barbu. Am mai publicat odată o baladă de același înțeles, „Nevasta vîndută”. Asta puțin se deosebește de aceea, și așa nu o putem publica de nou.

D-sale Iosif Bara în Abrudsat. E foarte frumoasă poezia d-tale, dar nu se poate publica. Ne-ar duce pe toți la pușcărie. Am trimis-o spre vedere la Seghedin.

D-lui I. H. în Ofenbaia. „Doina Românilor” nu se poate: Cele populare da.

D-sale George Surdu în Bojean. De 'ți-am tipări-o ai face cunoștință cu procurorul din Cluj, dar' și noi, pe urmă amîndoi cu temnița' și nu ni-'i tocmai dor, că avem patru soți acolo..

D-sale G. C. în Cristești. „Poporul român” nu se poate publica. „Pasere galbină 'n cioc”, nu-'i poezie populară, ci-i scrisă de Andreiu Mureșan, și e publicată în volumul lui de poezii, — și așa firește că n'o mai putem publica, legând și al D-tale nume de ea! Din cele curat populare n'am avut ce alege.

Pentru redacție și editură răspunzător: **Ioan Ciocnea.**
Proprietar: **T. Liviu Albini.**

LOTERIE.

Tragerea din 19 Ianuarie n.
 Budapesta: 50 16 30 60 27
 Tragerea din 23 Ianuarie n.
 Sibiu: 3 90 35 32 74

Institut Tipografic T. L. Albini în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călinđarul Poporului

pe anul comun

1895.

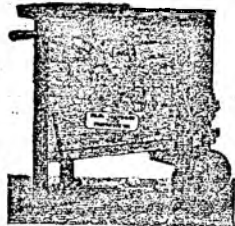

Cuprinsul: Călinđarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1895. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbreleor. Autoritățile bisericesti române din Ungaria și Transilvania. — Văduvele, de Delavrancea. — Moșul și Domnul, de Ioan Vesa, învetașor. — *Economic*: Ceva despre stărpirea omidelor; Sirop de smeură și de cireșe. — *Poesii*: Cu flori cu ramuri verzi, (Dedicație martirilor noștri) de P. Dulfu; Lupta vieții, de G. Coșbuc. — *Partea hazlie*: Oala cu lapte; Anecdote; Răspuns încurcat; Ghiteiri. — *Tirgurile* din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

Sfirmitoare de cucuruz (porumb)

de mână și cu motor, cu efect dublu sau simplu, cu sau fără ventilație.

Piue pentru curățit. cerealelor, Mașini de sortat cu trior, Prese de fân și de paie,

de mână, stabile și mobile.

Mașini pentru pregătirea de nutreț,

Tăietoare de nutreț,

Tăietoare de napi și cartofi,

[2375] 9—10

Piue de bucățit și sdrobot,

Aparat pentru muiatul nutrețului,

Cuptoare cu cazan de economie pentru nutreț de vite etc.

de construcția cea mai excelentă și mai bună fabrică

PH. MAYFARTH & CO.

fabrici imp. și reg. excl. priv.

de mașini agricole, turnătorie de fer și ferărie cu vapor.

VIENA, II., Taborstrasse Nr. 76.

Cataloage gratuit — Representanți și comisionari sânt de dorit.

G2. Un mijloc de casă probat de mai mulți ani.

[482] 41—45

Gichtfluidul lui Kwizda

Fricțiune întăritoare înainte și după ture mari.

Gichtfluidul

Prețul unei sticle 1/1, 1 fl. v. a.

lui Kwizda

Prețul unei 1/2 sticle 60 cr. v. a.

Gichtfluidul

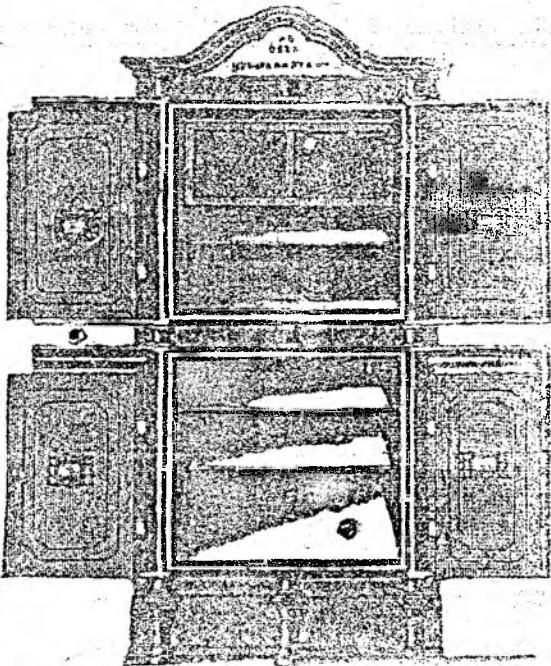
Se poate căpeta

lui Kwizda

în toate farmaciile.

Gichtfluidul lui Kwizda

Depositul principal: Farmacia cercuală Korneuburg.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenească.

Existând de 12 ani, premiata cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și casetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[387] 22—

sânt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

Publicațiune.

Primăria comunei Avrig aduce la cunoștință, că în 22 Ianuarie v. 1895 (3 Februarie st. n.) se va da în arândă pe calea licitațiunii publice *pășunatul din munții Avrigului, a. c.*, și anume: Surul, Avrigel și Clăbuceț. [149] 3-3

Licitațiunea se va ține în cancelaria comunală, unde stau puse și condițiunile mai deaproape spre vedere publică.

Avrig, 8 Ianuarie st. n. 1895.

Primăria comunală:

Ioan Răduțiu,
primar.

Ioan David,
notar.

Un grădinar

priceput în a exploata un loc de vre-o **2000 stângini** □, pe care se produce curechiu neobicnuit de mare (de 6—7 chilo căpățina), morcovi (de 2 chilo unul), calarabe (de 5—6 chilo) și tot soiul de verdețuri, — află aplicare la subscribul, având întreținere deplină, și leafă lunară ori percente de venit, după învoeală.

Teodor Papu,

[449] 2-3

preot în Barakony

u. p. Cséffa (Bihar-m.)

În editura „Institutului tipografic” a apărut și se află de vânzare

Prăsierea pomilor

de

D. COMSA,

membre în comitetul central al „Reuniunii române agricole”.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA”

sub direcțiunea

dor **I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.**

Această revistă ilustrată este dirigeată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recensiunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminteii, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA”,

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună adevă 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic” Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 20-30

SAŢĂŢE
PUTERE
KATHREINER
ADUCE

Cel mai gustos, unicul sănătos și totodată | Unicul sănătos surrogat pentru boabe de cafe, recel
cel mai ieftin adăos la boabe de cafe este: | mandai de medici pentru femei, copii și bolnavi etc.

KATHREINER

CAFE DE ORZ KNEIPP.

MARKA DE TUTELA

Cel mai curat produs natural
în grăunți întregi.
Falsificarea prin amestecătură
deci dară imposibilă.

În fiecare loc de căpătat: $\frac{1}{2}$ Kilo cu 25 cr.

Dare de seamă: Sunt de cerut și
de primit numai pachete originale
cu numele
„Kathreiner”

ECONOMUL

redactat de I. COSTIN.

Înștiințare.

Când dl D. Comșa coastrins de grele împregiurări în cari se află în temnița din Vaț, pentru a neamului iubire, silit a fost a se retrage din brazda lucrării pe un timp oare-care, pentru de a-și reculege puterile trupești și sufletești, unde a făcut atâta folos, încât este demn de recunoștința și mulțumita publică; atunci fusei eu însumi invitat la aceasta sarcină.

Aceasta parte din „Foaia Poporului“ adică „Economul“, începând cu numărul de astăzi, până la alte vremuri va eș sub grija subscrișului.

Din parte-mi mă voiu nisui a merge pe calea arătată de antecesorul meu, adunând cu grije povețele trebuincioase pentru înaintarea materială și bunăstarea poporului nostru.

Sânt deplin convins, că terenul economic este atât de extins și diferit, încât pentru a face o lucrare temeinică și folositoare trebuințelor numerice ale poporului, este lipsă de multe brațe.

Albinele pentru a pute forma un stup puternic au trebuință de coșniță, matcă, lucrătoare și câmp bogat în flori. Asemenea un popor de a pute face ceva lucru folositor are trebuință de: loc, conducători, lucrători și câmp. Noi avem aceste cerințe numai gruparea puterilor la împlinirea lucrării ne trebuie.

Încât lucrarea economică numai prin experiență și praxă se poate perfecționa și numai așa poate progresa, voi fi foarte mulțumitor tuturor acelor cari după experiență și praxă vor desvolta în „Economul“ povețe folositoare.

Așa în speranță de a pute face folos neamului prin ajutorarea și conc lucrarea tuturor celor interesați, mă voi silii a păși tot înainte.

Totodată îmi țin de datorință și cred a fi expresiunea tuturor celor interesați, când pe aceasta cale viu a exprima sinceră mulțumită dlui D. Comșa pentru munca lungă și obositoare, pentru jertferea adusă spre binele poporului în timpul cât a redactat această parte economică.

Din parte-mi rugându-mă de binevoitorul sprigin al tuturor acelor cari poartă în sinul lor iubirea de înaintare a poporului, poftesc tuturor cetitorilor.

Seghedin, 1 Ian 1895.

An-Nou fericit!

devotat stimător.
I. Costin.

Noua lege agricolă.

Toți proprietarii de pământ, mari și mici, toți agricultorii, toți țeranii, cari trăesc din lucrarea pământului și din ținerea vitelor, sânt atinși în interesele lor prin o nouă lege. Această lege se numește *legea despre agricultură și despre poliția câmpului*. Ea este a douasprezecea din anul trecut 1894 și a intrat în putere încă cu ziua de 1 Noemvrie 1894 după călindarul nou. Legea cuprinde nu mai puțin decât 123 de paragrafi împărțiți pe 12 capitole sau părți. Afară de aceasta ministerul agriculturii a trimis încă la 17 Octombrie 1894 tuturor comitatelor din țeară o ordonanță cu numărul 48000 a care dă îndreptări despre felul cum această lege nouă agricolă va trebui să fie înțeleasă, pentru-ca stările de până acum să se preschimbe așa cum le poștește legea. Ordonanța aceasta a ministrului e și ea lungă, căci afară de o mulțime de rubrici și formule cuprinde alți 118 paragrafi. Dar' nu numai mulțimea aceasta de paragrafi și de îndreptări are să fie o greutate mai ales pentru țeranul agricultor român, ci și limba străină, neînțeleasă, în care sânt publicate legea și ordonanța. Avem dar' noi cărturarii, cari mai știm și alte limbi, datorința a talmăci cât se poate de bine pentru frații nostri dela sate legea și a-i învăța cum să se ferească de pagube ce ar pute isvori din pricina necunoștinței legii. Reuniunea noastră agricolă, preoții și învățătorii dela sate și toți oamenii luminațiar trebuie dinadins să caute a cunoaște bine legea și prin adunări locale de țerani să răspândească cuprinsul ei în toate părțile.

Partea întâiu a legii rînduește felul folosirii pământului; partea a doua rînduește pășunatul; partea a treia: cuprinde ținerea vitelor; a patra: cum să se așeze semnele de mezuină între vecini; a cincia: despre cărările obștești pe câmp; a șeasa: despre grădinile de pomi de prăsilă comunale și despre plantațiuni de pomi peste tot; a șeptea: despre stîrpirea animalelor păgubitoare și despre scutirea celor folositoare; a opta: despre comunitățile de podgorii; a noua: despre poliția câmpului; a zecea: despre călcări de lege și despre pedepse; a unsprezecea: despre diregătorii și calea de procedare; și a douăsprezecea parte și cea din urmă cuprinde unele orindueli ce privesc intrarea în putere a legii.

De altă parte ordonanța ministrului cere unele pregătiri pentru a căror săvîrșire se pun zile anumite ca termine. Așa ministrul cere ca până la 1 Februarie 1895 să se împărțăsească tuturor proprietarilor de moșie orinduelile ce privesc conchermarea lor pentru economia de trei hotare; până la același termin împărțășirea orinduelilor ce privesc pășunatul; până la 31 Martie 1895 are să facă conscripția tutu-

ror vitelor; până la 30 Aprilie toate comitatele au să-și întocmească statutele pentru ținerea vitelor; până la 1 Aprilie toți păzitorii (jutarii) au să fie puși în slujbă; până la 1 Noemvrie 1895: trebuie să se facă arătările despre păraele și hulele păgubitoare, întocmirea statulelor despre semnele mărginașe între vecini și despre grădinile de pomi comunale. Până la ace lași termin diregătorii comitatului au să aștearnă ministrului raportul despre animalele folositoare agriculturii (îndeosebi paseri), ear' până la 1 Ianuarie 1896 despre alcătuirea comunităților de podgării. Și tot până la acest termin să se aștearnă raportul despre plantarea drumurilor. Comunele au să pună între cheltueli încă pe anul 1895 leafa păzitorilor și să-și întocmească toate cărțile (protocoalele) nouă, pe care le cere legea. Așa protocolul pentru călcările de legi, pentru vinderea vitelor aflate fără stăpân și altele.

Deoarece pe lângă legea nouă au să se mai facă de adunările comitatelor și statute deosebite, reprezentanții români, cel puțin acolo unde se găsec de acestia, să fie băgători de seamă la interesul țeranului român agricultor, pentru-ca nu numai neamurile străine să-și ocrotească moșia lor în paguba moșiei Romanilor, ci să fie dreptate pentru toți.

În scrieri, ce am de gând să mai trimit „Foi Poporului“, mă voiu silii a lumina pe rînd cuprinsul acestei legi nouă, voiu arăta totodată la fiecare parte ce porunci a dat ministrul și voiu căuta se pun la îndemână și câte un sfat pentru-ca țeranul român și proprietarul de moșie să se știe folosi de aceste nouă orindueli.

Eugen Brote.

Pământul.

Începând dela facerea lumii, dela strămoșul Adam, trecând la toate popoarele de pe fața pământului, această materie, adică pământul, a fost pururea cea mai fundamentală pentru vieța, trăinicia și durata popoarelor. Și fiindcă pământul a servit un isvor bogat de a nutri și lungi prin alimentare zilele vieții omenești chiar cele mai deștepte și luminate popoare, cum au fost Grecii și strămoșii nostri Latini, dădeau un cult deosebit pământului, adică era ridicat la cultul zeilor.

Acuma dacă pătrundem mai afund în tainile naturii, vom afla într'adevăr că pământul este cel mai prețios element din câte a produs înțelepciunea dumnezească.

Însușirile prin cari pământul se face folositor vieții omenești sânt atât de multe și deosebite, încât servește un material bogat în toate ramurile, în toate clasele și în toate trebuințele zilnice.

Pământul este un isvor nesecat, din care se adapă toate viețuitoarele de pe sinul lui.

Pământul este un magazin sau o bucătărie bogată în bunătăți, de unde se nutresc milioanele de oameni, animale și insecte. Așa încât punctul de greutate, unde lucrarea singuraticilor oameni se întâlnește ca într'un focular comun este: pământul.

Pământul este câmpul cel lat, lung, și peste tot extins, unde și prin care se dă de lucru popoarelor de pe rotogolul seu. Nici o lucrare nu este sub soare, care n'ar avea în parte materialul din pământ. Atât economul, care întoarce și răstoarce în brazde și fâlii (scrigele) păturile pământului, cât și neguțătorii, industriașii și chiar oameni, de știință și meniți a governa societatea, toți trag materia de traiu din pământ.

Fața pământului prin lucrarea brațelor ne dă fructele de nutreț, care devine tot mai roditor prin sîrguința, strădania și puterea omenească. Cu cât știe omul prin înțelepciunea sa mai bine exploata natura lui, cu atâta servește mai multă roadă muncitorilor. Așa încât este lucru statorit, că în împregiurări normale pământul nici când nu își păgubește pe muncitorii sîrguincioși, cari își jertfese sudoarea feței de a-l face roditor.

Economia din cele mai vechi timpuri, după-cum arată istoria a fost primul izvor, care a dat omului terenul de lucrare. Sfânta biblie ne arată că lucrarea pământului dela facerea omului în toate vremile a fost cea mai însemnată ocupațiune a oamenilor și că bogăția fundamentală a popoarelor a dat-o dela începutul vieții omenești tot agricultura.

La popoarele vechi agricultura și creșterea vitelor a fost prima condițiune de lucru și subsistență, din acestea apoi pe încet s'au dezvoltat în cursul vremilor celelalte ocupațiuni, ca neguțătoria și industria.

După-cum un popor a știut mai bine lucra pământul, în acel mod s'a sporit bogăția singuraticilor și a țerilor. Tot acest lucru se poate vedea și astăzi, că cu cât omul singuratic sau țeara știe mai înțelepțește lucra pământul, cu atâta are o națională creștere.

Între muncitorii vremilor vechi și cei de astăzi deosebirea este că cei vechi aveau după vederile lor dor de pământ mult, încât nu-l puteau lucra cu grije, dar' îl folosiau mai mult pentru pășunat. Astăzi este adeverit, că nu pământul mult și neglijat, ci puțin și bine lucrat dă folosul mai îmbelșugat.

Din acest punct mâncând astăzi atât singuraticii cât și statele pun mare grije ca pământul să fie lucrat după anumite reguli. În acest mod s'a format apoi anumite societăți sau tovărășii pentru de-a lucra pământul după sisteme stabilite, și care stat sau împărăție s'a pus pe această cale de lucrare, cea trage

cele mai mari foloase din pământ, cum e Franca și Anglia.

Fața pământului ne servește pădurile și mulțimea de plante atât pentru trebuințele omului cât și pentru animale. Cele mai multe neguțătorii și industrii își iau materialul de lucrare tot de pe fața pământului, mésarul, strugarul, rotarul, și alții o mulțime mare își au izvorul de câștig, din ceea-ce produce pământul prin sucii seu.

Nu mai puțin folositor este sinul seu internul pământului, de unde ca dintr'o câmară bine îngrijită se scot cele mai trebuincioase materii atât vieții cum e sarea; cât și pentru industrii și comerț, cum sînt metalele: ferul, aurul și cărbunii de peatră. Aceste materii aflătoare în sinul pământului, pe lângă folosul cel dau în societatea omenească, totodată prin ocupațiune brațelor servesc nutrețului zilnic la o mulțime mare de oameni.

Deoarece pământul este fundamentul și izvorul nesecat, de unde economia se desvoltă, care este ca soarele pentru lumină și căldură, care este pomul roditor pentru o lume, de aceea pe viitor tot din acest magazin bogat voiu scoate la lumina zilei câte un fir de cunoștință. Adevărată fericire a unui popor numai prin economie bine întocmită se poate ajunge. Așa încât după poruncile cari se țin de domeniul sufletesc, și tind la cultivarea omului ca ființă făcută după chipul și asemănarea lui D-zeu, în primul loc vine economia, care este o mină de aur pentru vieța trupească. Chiar omul este așa făcut ca să ducă în viață o lucrare dublă, una pentru suflet alta pentru trup.

În ceea-ce se ține de această cerință a economiei noi Românii abia de câțiva zeci de ani am început a intra mai deamăruntul în tainele naturii, pe lângă toate acestea putem zice că ne aflăm încă tot la începutul lucrării. Cea mai mare parte din poporul nostru și astăzi se află lucrând pământul mai tot așa cum l-au la lucrat strămoșii nostri.

(Va urma.)

Grijirea sîmănăturilor.

Lucrul cel mai de căpetenie este după-ce sîmănătorul și-a făcut datorința de și-a arat, grăpat și sîmănat holdele sale, ca acelea nici în vremea iernii să nu le lase total uitate în grija Domnului.

Deosebită grije așteaptă sîmănătura dela stăpânii sei atunci, când timpul nu este de tot prinos pentru dînsule, cum este bună-oară iarna aceasta.

Când pământul este învălît de zăpadă, când această învălitoare acopere bucatele ca un lînțol, atunci acelea nu numai ier-nează foarte bine ci dobîndesc sub acest scut tărie.

Această iarnă dela început a trecut prin multe schimbări, ear' în zilele din urmă a trecut în ploii și chiar puțină zăpadă și câtă mai era mai pretutindenea se topește.

Sub această schimbare a vremii sîmănăturile sînt expuse la multe calamități, căci topindu-se zăpada pe unde locurile sînt mai joase, apa stă pe diusele, așa încât adese-ori per.

Economul cel bun încă de cu toamnă a tăiat peste holdele sale răzoare, pe unde se aibă loc de a se scurge apa, și încă așa că chiar culcușul pământului l-a cercat cum să dea cale apei într'o parte unde acela este mai plecat. Prin aceasta lucrare nu creadă nimenea că sîmănăturile sale sînt scutite deplin.

Pe lângă toată grija răzoarele se astupă într'una sau altă parte, căci a le scuti deplin de toate greutățile vremii nici că este cu putință.

Dacă cutareva econom din nepăsare sau chiar din prea mare încredere, că pământul dînsului a fost dela sîmănat bine scutit de ape, va lăsa holdele uitate, va trebui să plătească adese-ori foarte scump aceasta încredere sau nepăsare.

În totdeauna când sîmănăturile se desvîlesc de sub acest acoperământ proprietarii de pământ, care se ocupă cu cultivarea bucatelor, trebuie să fie cu deosebită grije. Dacă n'au cruțat osteneala de ara și sîmăna, atunci să nu cruțe nici de-a face câte o preumblare cu sapa în mână de-a mîntul din cele molaștini bucatele prețioase.

Unde din nebăgare de seamă aceasta lucrare atât de ușoară s'a neglijat, atunci pe vremea secerișului pe aceste locuri molite de apă nu va mai duce economul snopi de grâu, ci pământul va fi plin de mărăcini. Apa din iarna ploioasă stirpește cu dese-vîrșire plantele unde dînsa stă mai multă vreme, de aceea se pofteste ca noi prin sîrguința și grija noastră să facem roditoare și aceste locuri din holdă, cari de altcum ar fi pustiite prin apă.

Îndată ce neaua sa topit economul bun trebuie se caute holdele sale și unde observează că apa stă baltă aceea se o sloboadă sei de curgere.

Să culegem mlădițe de oltoit.

Pomii rêsar din sîmînțe, numai că pomii rêsăriți dacă nu se altoesc atunci, rămân în stare sîlbatică, deci numai prin oltoire putem face pomii mai folositori și să ne dea fructe, și poame gustoase.

Mai bune și mai puternice mlădițe se culeg în lunile Ianuarie și Februarie, adecă în acea vreme a anului, până nu se mișcă încă sucii din pomi. Dacă se culeg vlăstarele de oltoit după-ce sucii a început a curge, a umbla printrînsele, acele adese-ori nu se mai pot folosi, căci

devin negre, se strică și nu au viață de a pute trăi în pomul care se oltoesc.

Spre a culege aceste mlădițe este mai potrivit timpul senin și uscat. Dacă cineva culege mlădițe de oltoit în timp de ger, trebuie să fie cu grije, ca prinzându-le în mână să nu încălzească ochii s'au mugurii prin ce aceia își perd puterea de viață, deci mlădițele s'au vlăstarele tăiate pentru de a oltoi trebuie legate cu pânză sau culese cu mânuși.

Trebuie să ținem seamă despre aceea, că cari pom este mai vârtic, mai de timpuriu înfloritor, așa vom culege mlădițele de oltoit mai de vreme de pe cireși apoi de pe meri și peri.

Mai potrivite pentru oltoire sau nobilitare sunt mlădițele de pe partea de câtră mează-zi, de oare-ce căldura având mai bună putere a străbate între crengile pomului, i-a făcut mai sănătoase, mai coapte mlădițele. Mai bune sunt mlădițele cu ochii deși, pururea se aleg tot vlăstarii din anul trecut, adecă cât a crescut într'un singur an. De regulă la oltoit se se folosească mijlocul mlădițelor, căci acolo sunt mai bine dezvoltati ochii și totodată mai puternici, virfurile mlădițelor adese-ori sunt slabe, căci n'au putut a fi deplin coapte, deci nici că este bine a ne folosi de dînsele la oltoit.

Este bine ca să cunoaștem bine pomul de pe care vom a culege mlădițele, să-i cunoaștem fructele și sănătatea. Căci mlădițele culese de pe pomi morboși, foarte ușor duc cu sine morbul, încât viață lungă nu poate ave nici după-ce se oltoește în alt trunchiu sălbatic.

Mlădițele culese se împart după soiuri sau feluri apoi legându-le mănunchiuri se acată de dînsele o scânduriță, pe care se înseamnă soiul.

Mlădițele așa adunate, până la timpul oltoitului le așezăm undeva în loc umbros, apoi acolo se învelesc în pământ două părți. Se pot de altcum așeza și în pivnițe, dacă acelea sunt scutite de prea multă umezeală.

Adese-ori se întâmplă, ca mlădițele menite pentru oltoit se prea veștejesc, atunci aceste înaintea de a fi oltoite trebuie înprospătate. Asta se întâmplă așa, că le așezăm în pământ umed sau că pe vreme de câteva oare se pun în apă rece.

Mlădițele, sub coaja cărora se vede o pătură neagră, cari și-a pierdut verdeța, ne arată, că sunt stricate, încât nu se pot folosi, deci acelea trebuie nimicite, căci n'au putere de viață și ar fi foarte zadarnică osteneala unde s'ar oltoi.

Animale agricole pe calea ferată.

Între cetitorii noștri se vor fi aflând mulți inși, care au să trimită porci, oi, cai sau alte animale agricole cu trenul, adecă pe calea ferată. Neguțătorii de vite știu apriat, cum să urmeze și ce au

de plătit. Cu atât mai puțin vor fi știind însă economii mai săraci și îndeosebi țeranii noștri, pe seama cărora împărtășim scurtele lămuriri ce urmează:

Când cu predarea la stație sau la gară porcii, oile, caii și celelalte animale nu se cântăresc, ci mai virtos sunt privite ca având o greutate statornică, după vîrstă și mărime.

Aceste greutateți sunt și anume pentru:

Purcei	20 chlgr.
Purcei grăsuți, miei și iezi .	30 "
Oi, berbeci, capre, țapi și câni	40 "
Porci măcri (slabi)	60 "
Porci grași	170 "

Dacă se trimit mai puțin de 20 capete, atunci fiecare din animalele amintite se privesc ca având greutate îndoite mai mare, solvind astfel prețuri îndoite. Va să zică, căraușia a 10 capete costă la tren întocmai ca-și-când s'ar trimit 20 capete.

Greutatea unui cal, mînz sau catăr se prețuește cu 1400 chilog. Dacă însă se trimit animalele în număr mai mare ocupând un vagon întreg sau mai mult, atunci greutatea se privește ca fiind de 700 chilog., plătiind astfel jumătate prețul.

Îndeobște vorbind, prețurile căraușiei, pe calea ferată scad sau se urcă după numărul animalelor de trimis.

Drept-aceea, când vorba e de animale puține, se recomandă trimiterea în tovărășie, plătiind împreună, firește îndoite mai puțin.

Vin din fructe de soc.

Fructele de soc se ferb în apă ca o jumătate de oară și apoi se străcură printr'o sită de pîr. La fert punem atîta apă pe cîte fructe. Cojile, ce rămân în sită, le aruncăm pe gunoier. Mustul, după-ce s'a răcit, se amestecă cu zahăr, la 1 litră vin 400 grami zahăr. Amestecătura aceasta se mai fierbe ca 15 minute. După-ce s'a răcit o turnăm într'un butoiu, unde de loc începe a ferbe. După-ce trece ferberea, se astupă butoiul bine și cam după 2 luni de zile e vinul atît de curat, cât se poate trage în sticle. Semler om priceput în d'al de astea, face din bozii socului așa numitul „vin de Cipru.“ El ferbe o oară întreagă 60 litri de fructe de soc cu 50 litri apă 20 chilogrami zahăr și 180 grami ghimber și 80 grami cuișoare, luând mereu spuma, apoi mai pune 2 chilograme stafide (bobite) pisate și pune apoi toată fertura în butoiu spre ferbere. Fructele socului se pot folosi și la pregătirea lictarului. Spre acest scop însă trebuie să fie coapte foarte bine, apoi le sdrucim și le străcurăm printr'o cârpă. Sucul amestecat cu nițel zahăr se ferbe până rămâne de gros după trebuință. Căldările și vasele de aramă nu sînt însă potrivite pentru fertul socului; mai bune sînt vasele de lut. În Anglia fac chiar și din floarea socului un vin bun în următorul mod: Se amestecă 1/4 litră flori

de soc cu 2 chilograme zahăr, 4 litre apă și o lingură de drojii de vin. amestecătura aceasta se pune într'un butoiu și timp de 8 zile se amestecă zilnic odată. După aceea se astupă butoiul și după 2 luni de zile vinul e curat și se poate trage în sticle.

De când s'a adus tătacul în Ardeal?

Tăbacul a venit la noi din două părți, de cătră Răsărit l-au adus Turcii și de cătră Apus Nemții. La anul 1576 au venit la prințul Ardealului *Batori* niște soli turcești și ei au adus tăbacul și luleaua cu ei. Dar' cu greu s'a lătit la început; pentru-că stă scris în cărți vechi ca la 1614, adecă 38 de ani mai târziu, prințul Ardealului, care se chema *Beatlean*, primind în dar niște tăbac *Țarigrad*, el nu a știut ce să facă cu tăbacul. După alți 49 de ani, adecă la 1663, se știe că prințul Ardealului *Apafi* fumă virtos buruiana asta.

Pe vremea asta începuse a se scurge mulți bani din țeara noastră pentru tăbac. Atunci la 1670 s'a oprit aducerea în țeară dela negustorii care-l aduceau li-se confisca. La „domnii“ care se îngrășiau din sudoarea țeranilor noștri, încă nu li-se îngăduia să mai fumeze, altfel plătiu 50 florini, ear' țeranii 6 florini pedeapsă. Așa o pățiau și preoții și studenții dacă fumau. Dar' cine era să asculte de legea aceasta ungurească! La anul 1683 s'au hotărît apoi earăși în dieta țerii noastre, a Ardealului, ca să nu se mai îngădue cultivarea tăbacului. Legea asta s'a mai repetit apoi de două ori, și tot de geaba. Vezându-se apoi, că nu prinde porunca după anul 1700 în curând s'au ridicat toate legile aduse în contra tăbacului și lăsat lumea în bunăvoea ei să facă ce-a voi.

Cucuruzul.

De când avem noi cucuruz în Ardeal?

Când te gîndești iacașa, fără s'o fi cedit în cărți vechi de istorie, ai crede că de când e lumea a fost și în Ardeal.

Dar' nu-i așa.

Cucuruzul s'a adus în Ardeal din Țeara Românească. Și anume cam pe la anul 1611.

Care va să zică Ardelenii cultivă cucuruzul și se hrănesc cu el cam de 284 de ani, adecă deapropo *trei sute* de ani.

Înainte de-a ave și strămoșii noștri cucuruz, ei făceau mămăligă numai din *hirișcă*.

Limpezirea pîrcanelor aurite.

Pîrcanele aurite, al căror luciu s'ar fi spălăcit, se curăță frumos și redobîndesc strălucirea de odinioară, feștite fiind cu un amestec din 4 părți albuș de ouă și 1 parte sare albă măcinată. Feștirea se îndeplinește cu ajutorul unei perii moi și curate. Amestecul se va pregăti de azi pe mâne; într'aceea sarea are când se topi deajuns.

Avis!

În conformitate cu concludul din 14 Decembrie a. c., comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului” va distribui între membrii reuniunii în primăvara anului 1895 sămânțe de trifoiu, lupteră și de napi de nutreț, precum și surcei nobili (de meri și peri) în mod gratuit.

Cei-ce doresc să fie împărțșiți să se adreseze spre acest scop comitetului până la 15 Martie n. 1895.

Totodată ne permitem a repeta rugărea către membrii împărțșiți în anii trecuți cu sămânțe, să binevoască a raporta comitetului cât de detaliat despre rezultatul recoltei.

Sibiu, 31 Decembrie n. 1894.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

Ioan Pop,
vicepreșed.

Victor Torășianu,
secretar.

Știri economice.

Recolta bucatelor în America-de-miază-noapte. Consulatul Statelor-unite din New-York face următoarea statistică despre recolta bucatelor:

Recolta grăului nu este destul de favoritoare. În anul 1894 recolta a fost 390 milioane bushe, sau cu 8 milioane mai puțin ca în anul trecut. După raportul acesta singură America are lipsă de 365 milioane bushe.

După raport recolta bucatelor este următoarea:

Cucuruz	2,077,000,000 bushe
ovės	635,000,000 „
secară	22,000,000 „
orz	61,000,000 „

Exportul bucatelor făinoase a fost următorul:

Grâu și făină . . .	167 milioane bushe
cucuruz	66 „
săcară	1/4 „

Exportul de produse brute în anii 1893/94 în 11 luni compute în dolari a fost:

	1894	1893
Orz	2,356,424	1,240,971
Cucuruz	23,858,888	22,188,815
Păsat	693,237	730,633
Ovės	2,009,967	668,432
Făină de ovės . . .	215,114	126,091
Săcară	7,811	8,609
Grâu	57,238,432	85,428,738
Făină de grâu . . .	64,855,920	70,137,195
Vite cornute	28,977,865	24,332,753
Rămători (porci) . .	14,514	397,007
Carne de rămători .		
(porci) în cutii . . .	4,825,883	6,724,435
Carne proaspătă de vite	14,901,231	16,319,202
sărată	3,243,621	2,959,551
Șolduri	9,004,028	8,879,435

Ordinațiunea ministrului reg. unguresc de economie cu privire la pasapoartele pentru vite.

N. 78948

III. 16894

Spre a pune capăt mu'teloz transgresiuni și abuzuri din punctul de vedere al pasapoartelor pentru vite, că nimenea să nu poată ave așa pasaport de vite, dacă nu se află în proprietatea sa vita în dînsul prescriș, — deoi dispun, că fiecare este îndatorat ca pașaportul care 'și-a pierdut valoarea, încât vita despre care este făcut nu se află în proprietatea sa, acela este îndatorat a da în biruința grijiitorului de pasapoarte aceste scripte, după-cum rînduește ordinațiunea N. 40000 aduse cu privire la art. VII. din a. 1888 pe basa §. 21.

De aceea autoritățile comitatense manipulatorii de pasapoarte și poliția grijiitoare despre sănătatea vitelor sînt îndatorate a griji, adecă li-se dispune a supraveghia cu toată grija, ca din ori-ce cauză, adecă: din transmutare, ucidere, perire, sau din alte asemenea pricinii pasapoartele cari 'și-au pierdut valoarea cu toată punctualitatea să fie date celor, cari sînt încredințați de a le păstra.

Cine va greși contra acestei ordinațiuni, încât abuzul sau negligența nu ar căde sub mai grē responsabilitate, adecă nu formează păcat disciplinar, — ci face numai abuz, acela trebuie pedepsit după legea amintită a §. 156 spre scopul arătat până la 100 fl.

Despre ce încunoștiințez publicul pentru observare.

Budapesta Ian. 4 1895

Festetits.

Sămănăturile de toamnă și topirea zăpezii. Vremea din prezent pentru economi de loc nu este favoritoare. Unde pământul n'a fost înghețat înainte de a căde zăpada acolo se formează peste toate bucatele o pătură de apă, precum de mulți ani n'a mai fost. Pe lângă toate acestea și astă vreme neprincipioasă își are în parte bunătatea sa, deoarece este nădejde, că mulțimea de șoareci ce fac atăta stricăciune în bucate vor fi cupțușiți și pustiiți prin apă.

Peste tot în anii din urmă șoarecii de câmp s'au înmulțit de totului așa încât au făcut foarte mari stricăciuni în bucate. Ni-se face cunoscut din mai multe părți ale țerii că vremea asta umedă și până acuma a dat pierii foarte mulți șoareci.

Din traista cu povețele.

Intrebarea 4. Întrând iepurii în pomărie mi-a ros coaja de pe mai mulți oltoi, ce am să fac ca să nu se usuce?

T-Sarvad.

Ioan Macarie, econom.

Răspuns. Pomii pe unde sînt roși de iepuri, fi leagă cu gunoiu mestecat cu pământ cu fașii de pânză, ca aerul să nu străbată unde este mâncată coaja. Dacă coaja este roasă de toate lăturile jur împrejur, atunci poți proba cu ceară de oltoit ca să-i legi; dar' nu poți fi sigur că nu se vor usca. Fiind roși deasupra locului, unde au fost oltoii, după legare fi lasă în pace, d-că n'or înfrunzi la primăvară, atunci să grijești dacă va crește vr'un vlăstar din trunchiul oltoit acela să-l cruți din dînsul are să fie pomul.

În urmă dacă iepurii au ros ceva pomișori mai subțirii pe cari din jos de această roaderie se află muguri s'au ochi sănătoși, atunci fără nici o frică taie partea din sus, căci va răsări alt trunchiu.

Mai ușor se scutesc pomii și oltoanii de iepuri, dacă se vâpsesc cu var potolit mestecat cu balebă s'au zamă de gunoiu, această mestecătură pe lângă aceea că prin putoare alungă iepurii, totodată este mult binefăcătoare pentru sănătatea pomilor, căci ucide și nimicește o mulțime de ouș ale unor insecte stricăcioase, cari își așează oușele printre coaja pomilor.

Intrebarea 5. Am un pom de 10 ani, care încă n'a înflorit nici n'a dat roadă, ce pot face ca să aducă roadă. Unii oameni zic: că nu va aduce fructe până va fi de atăția ani, de căți a fost omul care l-a plantat, sau până nu va muri omul care l-a răsădit?

T-Sarvad 18 Ian. 1895

Ioan Macarie,
econom.

Răspuns. Trei sînt pricinile mai însemnate, când oltoii nu aduc roadă mai de vreme.

Cea dintăiu, când la oltoit se folosesc mlădițele de oltoit așa de lungi cum s'au tăiat de pe pomi, adecă fără a se fi retezat de vîrf, unde se află o parte nu deplin dezvoltată s'au coaptă, din care crește pomul lung și racatant fără să de roadă. A doua pricină este când se iau pentru oltoit niște mlădițe s'au vlăstari cari cresc pe trunchiul pomului, în cari lipsește sucil roditor, și cari sînt aproape niște vlăstare sêlbatică. A treia, când cineva, din lăcomie ca pomul să crească cât de mare nu se încumetă a reteza oltoanii sei în toată primăvara.

Așadar' dacă dorești ca pomul de sub întrebare să aducă roadă, vei reteza toți vlăstarii din anul trecut, așa cam de jumătate, asta să o faci în doi sau trei ani regulat, apoi vei vedē că pomul va aduce fructe. În urmă mai poate veni nerodirea din grăsimă prea mare a pământului, atunci dacă este asta pricina, atunci vei săpa la rădăcini și vei pune pe dînsule pământ mai sēc, adecă mai slab.

Este o credință deșeartă ceea-ce zic unii oameni, cu privire la rodire, acelea nu mai sînt de crezut.

Intrebarea 6. Rog să-mi împărțșiți de unde aș putē căpeta „Vocile latine” și „Actele inedite” ale dlui V. A. Urechii, și de unde „Memorandul” dus la Viena. Știu de altfel că sînt oprite.

S.

Avr. Ig.

inv.

Răspuns. În Sibiu la judele de instrucție Gōdri, ori cel puțin în podul judecătoreiei, află „Memorandul” și „Replici” cu vagonul, dar' dînsul mai nu cred că ar fi aplicat a-ți da. Ține însuși mult la ele!? Le păstrează cu mare sînțenie ca pe niște scumpe reliquii valahe, aducătoare aminte de „energia” sa „patriotică” din vremea marilor și „primejdioaselor” mișcări valahe. Încolo le mai poți ave numai doar' dela „Biroul Ligei culturale” în București, Strada Nouă nr. 6.

Intrebarea 7. Am un copil de 4 ani, dela vîrșta de 6 luni a început a-ți curge pe urechi, am folosit multe leacuri și dela medic; dar' toate înzadar. Doar' mi-ați recomanda ceva leac sau sfat?

P. Magier

Răspuns. Dacă te-ai folosit chiar și de medic, noi nu putem ști mai mult ca medicii, cari au pregătire deosebită pentru vindecări. Se poate însă că cineva dintre eetiitori, cărora li-s'a întămplat asemenea nēcăz să vē de ceva sfat. Sau dacă ne înștiințază pe noi, putem să-ți dăm răspuns hotărît mai tărziu; dar' era bine să știm locul de unde ești, asta pe biletul trimis nu se află.

Răspuns la întrebarea 230 din „Economul” din anul trecut. Dl. Dr. Popu din Brad, ne împărțășește numele unei cărți pentru pădurari. Ea se numește: „Păzitorul de pădure sau principiile fundamentale ale pădurăritului, respunse de codreamul societăți câilor ferate: Carol Porcolăb din Nemet-Bogșan, tipărit în tipografia sudungară din Timișoara 1892. Preșul 2 fl.

Binevoește acum a te adresa numitei tipografii din Timișoara ori autorului ei în Nemet-Bogșă, și o vei primi. Dl. Dr. Pop nădăjduiește, că vei afla tot ce ai lipsă în numita carte.